

Hörapparater brukar vanligtvis sitta i eller bakom örat.

Nu kommer en modell som har en helt ny placering – i kröken på ytterörat.

TEXT OCH FOTO: ULRIKA NILSSON

# "Happen" får ny placering

**ALLT-I-ÖRAT OCH BAKOM-ÖRAT** apparater är inarbetade benämningar på de modeller som hittills dominerat marknaden.

Frågan är vad den nya varianten ska kallas.

Mitt-på-örat apparat kanske?

Annorlunda design utmärker Siemens nya modell "Vibe". Med en liten dosa kan användaren själv byta till ett skal med färg eller mönster som matchar kläder och humör för dagen.

Utöver utseendet betonar tillverkaren även de tekniska fördelarna, bland annat avancerad blockering av återkoppling, störstörningsreducering med mera. Telespole saknas, så det går inte att lyssna via slinga.

## En storlek för alla

En audionom programmerar apparaterna, precis som vanligt, efter användarens hörselkurva.

En storlek ska passa alla.

Genom att justera längden på slangen hamnar apparaterna på rätt plats. Höljet är ytbehandlat med så kallat nano-coating och ska stå emot smuts och fukt extra bra.

Modellen lämpar sig för personer som har en lindrig till måttlig hörselnedsättning, till



**Matchande modell.** Isabel Gauffin-Holmberg, ingenjör på Sennberg, visar hur apparaten ska sitta i kröken på ytterörat.

exempel en åldersnedsättning, där ljud i diskanten behöver förstärkas.

## Gynnar tidigt användande

– Vi tror att vi kommer att nå en helt ny kundgrupp, personer som inte använt hörapparater förut, som är aktiva i yrkesliv och fritid men har fått vissa svårigheter att följa med i samtal, på möten och liknande. Genom att byta färg och

mönster på skalet kan man visa sin personliga stil, säger Christian Wollin, vd på Sennberg.

Hörtelefonen (hörapparatens högtalare) sitter längst ut på insatsen, nära trumhinnan.

– Det finns flera fördelar med att ha hörtelefonen i hörselgången. Dels behöver inte ljudet transporteras genom en ljudslang, dels blir det ett avstånd mellan mikrofonen och

hörtelefonen, vilket minskar risken för återkoppling, säger Christian Wollin.

Insatsen är öppen och längst ut sitter ett vaxfilter som måste bytas ungefär fyra gånger om året. Det ska rengöras regelbundet, dock inte borstas som på allt-i-örat apparater, för då kan filtret skadas.

**Det kommer många nya, spännade apparater för lätta nedsättningar. Är det inte dags för något nytt och överraskande för gravt hörsel-skadade?**

– Det kommer hela tiden bättre hörapparater för personer som har grava nedsättningar. Anledningen till att tillverkarna riktar in sig på lindrigt hörsel-skadade är att den gruppen är så stor och att många där inte använder hörapparater alls. Genom att ta fram nya, lättanvända modeller får vi fler användare och en högre acceptans för hjälpmedel över lag, vilket gynnar alla. Tekniska landvinningar är till fördel för alla.

– Det finns en stor vinst i att börja använda hörapparater direkt när hörseln försämrats. Bland annat kan man slippa den jobbiga processen när hörseln blivit riktigt dålig och man gått många år utan hjälpmedel, säger han. ●

# Här är höstens ljudliga trender

**LITET OCH LÄTT** – men ändå fullproppat med avancerad teknik. Höstens hetaste hörapparater har landat på hörcentralerna – åtminstone i en del landsting – och om man får tro reklamen så finns det numera oändliga möjligheter att höra bättre.

Hörapparater har blivit en modegrej och tillverkarna försöker överträffa varandra när det gäller läcker design, häftiga funktioner, komfort och tillbehör.

Phonak lanserar till exempel en serie tillbehör med namn och design som för tankarna till senaste data-, mobil- och musikprylarna, bland annat iCom (för trådlös kommunikation med telefonen), myPilot (fjärrkontroll) eller iView (ger överblick över den hörsel tekniska utrustningen i till exempel ett klassrum).

Övriga tillverkare har liknande system.

De här "accessoarerna" är inget man går och hämtar på sin hörcentral utan de kan fås som arbetshjälpmedel och finansieras då via Försäkringskassan. Om man inte köper dem själv.

Många av de nya hörappara-

terna riktar sig främst till personer som har "börjat höra dåligt", men även måttligt hörsel-skadade kan numera ha små apparater som sitter inne i hörselgången.

– I hela branschen läggs stort fokus på att man ska acceptera sin hörselnedsättning och skaffa hörapparat direkt när hörseln börjar försämrats, inte vänta i många år, säger Ove Sandin vd på GN Resound och ordförande för hörapparatleverantörernas förening Svensk Hörsel.

Han säger att även de starka apparaterna blir allt bättre och att det finns gott om modeller som kan användas med FM-system och slinga.

## Kan få betala själv

Den som vill ha en Passion, Vibe, Be, Exélie, Zon, Vigo eller annat rykande färskt får i vissa fall vara beredd att betala ur egen ficka.

Landstingens avtal om upphandling avgör om nyheterna kommer med i sortimentet eller ej. Det är olika regler runtom i landet.

På en privat klinik kostar en hörapparat normalt mellan 6 000 och 14 000 kronor inklusive utprovningen.

Alla tillverkare har lanserat RIC, som står för

receiver-in-canal, vilket innebär att hörtelefonen (hörapparatens högtalare) sitter i hörselgången. Apparaten från Siemens, som presenteras på sidan till vänster, är exempel på en sådan RIC-apparat.

Bland fördelarna med RIC är att den öppna lösningen inte den instängdhetskänsliga som många tycker är besvärlig. Det blir också enklare att till exempel prata i telefon, eftersom det går att lägga luren mot örat som vanligt.

## Fråga proffsen

Till nackdelarna hör att det krävs noggrann, daglig rengöring för att apparaterna ska fungera. Den lilla ploppen längst ut ska tvättas försiktigt och vaxfiltret behöver bytas ut – hur ofta beror på bland annat vaxproduktion, men alltifrån varannan vecka till en gång per kvartal är vanligt.

**Det finns så många olika hörapparater. Hur ska jag veta vilken som är bäst för mig?**

– Rådfråga professionella



**Enkelt.** Under sitt enkla hölje är Vigo fullsmockad med finesser.



**Kompatibel.** Exélie går att använda med många accessoarer.



**Högglans.** Spegla dig i Be by Resound.

**FAKTA**  
**I hörselgången**  
• Olika förkortningar används för samma sak, nämligen att hörapparatens förstärkare sitter inne i hörselgången:  
RIC: Receiver in canal.  
RITE och RIE: Reciever in the ear.  
CRT: Canal reciever technology.

utprovare (audionomer) hos landsting eller privata mottagningar. Man kan också vända sig till hörapparatfabrikanterna, som har ingenjörer och audionomer med goda kunskaper.

– Hörselvården måste också fortsätta att göra kliniska undersökningar och bedriva forskning för att följa med i utvecklingen och få belägg för nytta och fördelar för olika brukare, säger Ove Sandin.

ULRIKA NILSSON



**Stilren.** En Passion i vitt.

## Ständigt påkopplad

**Dygnet runt i fyra månader** – så länge kan hörapparaten "The Lyric" bäras innan batteriet behöver bytas ut. Modellen, som endast finns i USA, sitter inne i hörselgången, fyra millimeter från trumhinnan.

Eftersom hörapparaten bärs dygnet runt går det att duscha och sova med den på, skriver New York Times. Hörapparaten måste sättas på plats av en läkare och tas ut med en liten magnet när batterierna är slut efter fyra månader.

ULRIKA NILSSON

## Språkliga utsvävningar skapar förvirring – måste det vara så svårt

**Hörapparatstillverkarnas** marknadsavdelningar visar prov på språklig uppfinningsrikedom. Här är ett axplock av formuleringar, som hämtats från några olika tillverkares webbplatser:

- nFusion™ teknologin – Ett

genombrott som använder en öppen plattformarkitektur, kraften i nanoteknologi och oerhört avancerade forskningsbaserade algoritmer som skapar synergier mellan hörapparat och anpassningsprogramvara. (Starkey)

- Multi-Channel Locator, Multi-

Directional Active Feedback Canceller. Speech enhancer, EcoTech II, flexibel ventilationskanal, nano-behandlat vaxskyddssystem. (Widex)

- OpenEar Acoustics – systemet som erbjuder en öppen anpassning som ger ventilerade

öron och en mer naturlig ljudbild då det låter det naturliga ljudet blandas med den förstärkta signalen. (Oticon)

- Utrustat med den senaste DFS-tekniken, vindbruskydd och bästa tänkbara signalbehandling (GNResound).

## att beskriva en hörapparat?

Auris frågar Ove Sandin, vd på Svensk Hörsel, en förening för svenska leverantörer av hörselmedel:

**Måste det vara så krångliga termer?**

– Nej, det kanske det egentligen inte måste, men samtidigt

är en del av tekniklösningarna speciella för de olika firmorna och man vill då marknadsföra dessa och försöka beskriva sin teknik på ett unikt sätt.

– Tyvärr kommer vi nog inte runt detta, även om vi inom Svensk Hörsel bland annat

bidragit till att få fram mer enhetliga funktionstermer, som kan användas i upphandlings-sammanhang.

Tips till dig som inte förstår de tekniska beskrivningarna: Ta hjälp av din audionom.